

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ
ДЕРЖАВНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
“ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

Факультет „Економіка та управління”
Кафедра „Суспільні науки”

ЗАТВЕРДЖУЮ:
Декан факультету

_____ Л. П. Вовк
“ _____ ” _____ 2013 р.

Рекомендовано

навчально-методичною комісією
факультету „Економіка та управління”,
протокол засідання № _____
від “ _____ ” _____ 2013 р.

Голова комісії

к.т.н., доц. _____ Д. В. Ніколаєнко

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін
«Культурологія»
галузь знань 0306 – «Менеджмент»
напрямок підготовки 6.030601 – «Менеджмент»

Курс – II, семестр – I

Рекомендовано кафедрою „Суспільні науки”,
протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2013 р.

Зав.кафедрою

к.е.н., доц.

О. В. Чубучна

Програму склала

к.і.н., доц.

“ _____ ” _____ 2013 р.

І. В. Гречко

Рекомендовано навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент
організацій» протокол засідання № _____ від « _____ » 2013 р.

Голова комісії: к.т.н., доц.

Д. В. Ніколаєнко

Горлівка 2013 р.

1. ОРГАНІЗАЦІНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1 Загальні положення

Робоча програма і плани розроблені у відповідності з наказом МОП від 19.06.02 №11/9-307 «Про завершення розробки галузевих стандартів вищої освіти». Та відповідно наказу МОН від 20.10.2004 №81.2 «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» Робоча програма складена згідно з типовою програмою, дисципліни "Культурологія" спеціальності 6.030601 – «Менеджмент». "Культурологія" це одна із профільюючих дисциплін, яку вивчають студенти спеціальності 6.030601 – «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)».

Культурологія як інтегративна соціогуманітарна дисципліна є необхідною складовою професійної підготовки спеціалістів, оскільки дає цілісне бачення проблем взаємовідносин людини зі світом, залучає студентів до скарбів світового художнього генія. Крім того, культурологічне знання має безпосереднє практичне застосування, пов'язане з плануванням і прогнозуванням соціокультурних процесів як глобального, так і регіонального рівнів, вміння керувати різноманітними сферами соціокультурної практики.

Дисципліна складається з таких розділів:

2. Основи теорії культури.
3. Основні етапи розвитку історії світової культури.
4. Східнослов'янська культура.
5. Історичні етапи розвитку української культури.

1.2 Мета викладання дисципліни

Мета викладання дисципліни «Культурологія» полягає в формуванні у студентів глибокого і всебічного розуміння феномену культури як багаторівневого поняття, формування системи знань про закономірності виникнення і розвитку культурного процесу в конкретено-історичні епохи, усвідомлення великої ролі культури в життєдіяльності людини..

Розгляд культури в розвитку, в єдності та суперечності різноманітних процесів і тенденцій у ній.

Завдання: оволодіння основними термінами та поняттями культурології на рівні відтворення, тлумачення та використання в повсякденному житті. Набуття навичок та вмінь застосування знань з культурології для визначення лінії особистої поведінки в умовах розмаїття культур.

Предмет: етапи та закономірності розвитку світової культурологічної думки.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Специфіка культурологічного знання.
2. Генеза культури.
3. Співвідношення культури та цивілізації.
4. Техніка, культура та природа людини.
5. Аполонійська та діаносіська засади європейської культури.
6. Кризові явища в культурі.
7. Культура. Контркультура. Субкультура.

8. Роль культурних орієнтацій у розвитку суспільства.
9. Ідея рівноправності культур у сучасному світі.
10. Поняття культурної ідентифікації.

1.3 Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Ознайомити студентів з величезними шедеврами світової і православної слов'янської культури і особистостями їх творців, залучення студентів до духовних цінностей, накопичених людством, формування у них моральне естетичної потреби в спілкуванні із світом мистецтва.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати:

- а) знати форми і типи культур, "закономірності зміни культурно-історичних епох;
- б) знати вузлові питання історії культури різних країн – від первісного суспільства до сьогодення;
- в) знати творчість видатних представників різних шкіл і напрямків культури;
- г) знати найважливіші досягнення культури східнослов'янських народів і місцеправославної слов'янської культури в системі світової цивілізації.

- вміти:

- а) вміти освітлити феномен культури та її роль в життєдіяльності людини;
- б) логічно і послідовно викладати фактичний матеріал, робити аргументовані висновки;
- в) збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти.

1.4 Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни
Курс "Культурологія" має між предметні зв'язки з такими дисциплінами:

- курс «Історія України»;
- курс «Філософія».

Дисципліна є основою для вивчення курсів: «Етика та естетика» та «Соціологія».

1.5 Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

"Культурологія" відноситься до циклу гуманітарної підготовки дисциплін вищого навчального закладу і є теоретично-світоглядною та методологічною базою при підготовці бакалаврів економістів за спеціальністю 6.030601 – «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)».

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни "Культурологія" за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни "Культурологія"

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	2
Загальний обсяг дисципліни	90		90
1. Аудиторні заняття з них:	34		34
2. Лекції .	17		17
3. Семінарські заняття	17		17
2. Самостійна робота	56		56
з них:			
2.1. Опрацювання лекційних занять.	8,5		8,5
2.2. Опрацювання семінарських занять.	8,5		8,5
2.3. Підготовка до модульного контролю.	16		16
2.4. Виконання індивідуальних домашніх завдань.	13		13
2.5. Самостійне опрацювання окремих розділів навчальної програми, які не викладаються на лекціях	10		10
3. Контрольні заходи (залік)	+		+

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1 Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни "Культурологія" наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1- Теми і зміст лекцій

№ з/п	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1.	<u>Вступна лекція до курсу «Культурологія».</u> Поняття культури. Сутність, основні форми, компоненти та соціальні функції культури. Предмет та методологія вивчення історії культури. Періодизація культурно-історичного процесу.	2	1
2.	<u>Культура Стародавнього Сходу</u> Культура Стародавньої Месопотамії. Шумеро-акадська культура. Культура Стародавнього Вавилону. Ассирійська культура. Культура Стародавнього Ірану. Культура Стародавнього Єгипту. Давньоіндійська цивілізація та культура. Культура Стародавнього Китаю.	2	1
3.	<u>Антична культура</u> Культура Стародавньої Греції. Основні етапи і періоди історії Стародавньої Греції. Крито-мікенська культура, культура гомерівського та архаїчного періодів. Класична Греція (I ст. - V ст. н.е.). Культура еллінізму. Культура Стародавнього Риму. Культура Риму царського періоду. Римська республіка та культура. Культура Риму в період імперії (I - IV ст. до н.е.). Передумови та причини злату та розквіту античної культури. Вплив античної культури на світовий культурно-історичний процес.	2	1
4.	<u>Доба Відродження</u> Відродження як «величезний стрибок у розвитку світової культури». Специфічні риси культури Відродження. Доба Відродження як складне, багатозначне та суперечливе явище в історії світової культури. Титани італійського «Північного відродження»	2	1

Продовження таблиці 3.1

5.	<p><u>Культура доби Просвітництва</u> Історична зумовленість доби Просвітництва. Соціально-економічні та політичні передумови виникнення ідеології. Просвітництва. Ідейно-філософські підвалини Просвітництва та його національна специфіка. Англійське, французьке, німецьке, російське Просвітництво. Становлення основних художніх напрямків та стилів. Специфіка їх прояву в різних сферах культури.</p>	2	1
6.	<p><u>Західноєвропейська культура XIX ст.</u> Прискорення темпів економічного та соціального розвитку народів Європи. Революційний переворот в природознавстві та зміна наукової картини світу. Методологічний розподіл наук на природничі та суспільно-гуманітарні. Художні напрямки та стилі у європейській культурі XIX ст.: класицизм, романтизм, критичний реалізм, натуралізм, імпресіонізм. Розмаїття нових форм в мистецтві кінця XIX - початку XX ст.</p>	2	1
7.	<p><u>Культура XX століття та сучасні соціокультурні глобальні проблеми</u> Сучасна типологія світової культури. Європейський культурний регіон. Східний культурний регіон. Глобальні проблеми людства та культури</p>	1	0,5
8.	<p><u>Культура України у XVIII ст. Формування класичної культури.</u> Освіта. Розвиток суспільно-політичної та філософської думки. Київська академія, колегії, народні училища. Перехід до нової, світської літератури. Фольклор. Зародження професійного театру. Видатні композитори. Нове в містобудівництві, класицизм. Провідні школи живопису. Вдосконалення прикладного мистецтва.</p>	1	0,5
9.	<p><u>Становлення національної української культури в XIX ст.</u> Загальна та професійна освіта. Досягнення в галузі природничих наук. Становлення фольклористики як науки. Розвиток театру. Музичні братства та їх діяльність. Підсилення вимог до права існування своєї мови та культури. Переміщення центру українського національно-культурного руху до Львова. Успіхи в розвитку літератури. Народна творчість, її основні риси. Пошук нового в архітектурі.</p>	1	0,5

Продовження таблиці 3.1

10.	<u>Національно-культурний розвиток першої половини ХХ ст. Феномен російської культури.</u> Політика українізації та її сутність. Позитивні та негативні наслідки політики українізації. Идеологізація та задержавлення культурного життя, ліквідація незалежних творчих асоціацій, адміністративні методи керівництва культурними процесами. Труднощі у розвитку художньої культури. Кіномистецтво України, складність його становлення. Архітектура, живопис, скульптура.	1	0,5
11.	<u>Національно-державне відродження та розвиток культури в сучасних умовах</u> Визнання важливої ролі культурної сфери в політичному та соціально-економічному житті суспільства. Відхід від догматичних та авторитарних методів управління культурними процесами. Духовне відродження національної самосвідомості. Пробудження інтересу до історії та культури України, до народних звичаїв та обрядів. Повернення до забутих імен діячів історії та української культури. Переосмислення загальновідомих історико-культурних процесів.	1	0,5
	Всього лекційних годин	17	8,5

3.2 Практичні заняття

Таблиця 3.2 - Теми і зміст семінарських занять

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг са-самостійної роботи, ак.-годин
1	2	3	4
1.	<u>Культура первісної доби</u> 1. Археологічна періодизація первісної доби і її сутність. 2. Еволюційні зміни в знаряддях праці, виробничій діяльності і в фізичному типі самої людини, що відбулися в добу: пізнього палеоліту, мезоліті, в добу неоліту. 3. Неолітична революція в виробничій діяльності людини і її наслідки. 4. Культура мідної доби. 5. Культура доби бронзи і заліза. 6. Ранні форми релігії. 7. Первісне мистецтво і його особливості.	2	1

Продовження таблиці 3.2

2.	<p><u>Культура Стародавнього Єгипту</u> Політична історія Стародавнього Єгипту. Періодизація та характеристика соціального та економічного життя Стародавнього Єгипту. Сакральний характер давньоєгипетської культури. Світогляд єгиптян. Феномен єгипетських пірамід. Загадки і містичні явища давньоєгипетських поховань. Давньоєгипетські ієрогліфи і їх розшифровка. Наука, література, образотворче мистецтво Давнього Єгипту. Висновки.</p>	3	1,5
3.	<p><u>Культура Стародавньої Месопотамії</u> Передумови виникнення культури Месопотамії. Шумеро-акадська культура. Культура Стародавнього Вавилону. Закони Хамурапі як перший в історії людства пам'ятник правової думки. Архітектура Вавилону. Ассірійська культура. Культура Стародавнього Ірану. Вплив культури Месопотамії на подальших розвиток культури Стародавнього Світу.</p>	3	1,5
4.	<p><u>Антична культура</u> Культура Стародавньої Греції. Основні істани історії культури Стародавньої Греції. Кріто-мікенська культура, культура гомерівського та архаїчного періодів. Гомерівське питання в науці. Давньогрецька міфологія. Світогляд давніх греків. Олімпійські ігри. Класична Греція. Зародження трагедії театру, Становлення давньогрецької філософії як світської науки. Філософські системи Піфагора, Демокріта, Сократа, Платона і Аристотеля. Давньогрецька архітектура і скульптура як неперевершені шедеври людства. Культура Стародавнього Риму. Культура Риму у царський період, період республіки та імперії. «Золота доба» римської поезії. Порівняльний аналіз культури Стародавньої Греції і Стародавнього Риму. Висновки. Передумови причини злету та розквіту античної культури та її вплив на світовий культурно-історичний процес.</p>	3	1,5

Продовження таблиці 3.2

5.	<p><u>Культура доби Відродження</u> Соціально-економічні та історичні передумови формування ідеології та культури. Відродження. Витоки культури Відродження та її особливості. Раннє Відродження в Італії (Данте, Петрарка, Бокаччо). Високе Відродження. Титани італійського Відродження. Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буанарроті, Тіціан Вечелліо. Пізнє Відродження в Венеції та «Північне Відродження» в Європі.</p>	3	1,5
6.	<p><u>Західноєвропейська та східнослов'янська культура XIX на початку XX століття</u> Художні стилі та напрямки у європейській, російській та українській культурі та їх представники. XIX століття - «золота доба» в російській та українській культурі. Барокко, класицизм, романтизм, критичний реалізм, імпресіонізм. Розмаїття нових форм мистецтва в кінці XIX - до 20 рр. XX століття. Причини та наслідки.</p>	3	1,5
	Всього	17	8,5

3.3 Самостійна робота студентів

Самостійне дослідження джерел і літератури, вироблення навиків самостійного пошуку довідкового матеріалу, що сприяє більш глибокому та системному опануванню дисципліни «Культурологія». Переконаливо доводити свої думки, робити висновки. Вміти застосовувати здобуті знання при аналізі сучасних культурних процесів.

Однією з форм самостійної роботи є написання рефератів. Реферат дає змогу студентам більш ґрунтовно ознайомитись з окремими культурологічними проблемами, зокрема з тими, які через брак часу були лише побічно розглянуті на лекційних та семінарських заняттях.

Робота по написанню реферату навчає студентів:

- 1) аналітичному мисленню;
- 2) вмінню узагальнювати та підсумовувати свої думки;
- 3) робити порівняння та висновки з них.

Обсяг самостійної роботи наведено в табл.3.1., 3.2.

3.3.1 Теми рефератів:

1. Культура як поняття. Сутність, основні форми, компоненти і соціальні функції культури.
2. Культура первісної епохи.
3. Культура Стародавньої Месопотамії. «Висячі сади Семіраміди» - одно з семи чудес світу.
4. Культура Стародавнього Єгипту. Феномен давньоєгипетських пірамід.
6. Своєрідність культурної спадщини давньоіндійської цивілізації. Культура Стародавньої Греції крито-мікенського і гомерівського періодів (2 тис. до н.е. - IX ст. до н.е.).
7. Культура Стародавньої Греції архаїчного періоду (VIII-VI ст. до н.е.)
8. Розвиток розквіт культури Стародавньої Греції класичного періоду (V – IV ст до н.е.).
9. Культура Стародавньої Греції епохи еллінізму (III-II ст. до н.е.)
10. Міфи Стародавньої Греції.
11. Зародження давньогрецького театру. Давньогрецькі трагедії (Гххіл, 'Софокл, Евріпід).
12. П'ять із семи чудес Стародавнього Миру: Храм Зевса в Олімпії, Храм Артеміді в Ефесі, Мавзолей в Галікарнасі, Колос Родоський , Фароський маяк.
13. Філософські системи Демокріта, Сократа, Платона, Аристотеля.
14. Архімед із Сіракуз - видатний вчений Давнини.
15. Олександр Македонський - видатний полководець Давнини.
16. Культура Стародавнього Риму в царський період і період республіки (VIII – I ст. до н.е.)
17. Культура Стародавнього Риму в період імперії (31 р. до н.е.- V н.е.)
18. Заснування «Вічного міста» Риму; легенди і історії.
19. Гай Юлій Цезар - видатний полководець, диктатор, письменник. .
20. «Золота доба» римської поезія: Вергілій, Горацій, Овідій.
21. Передумови розквіту і злету античної культури. Історичне значення культурних досягнень давньогрецької і давньоримської цивілізацій.

22. Основні характерні риси середньовічної культури і ідеології.
23. Витоки і характер культури Відродження.
24. Раннє Відродження в Італії (XIV-XV ст.): Дайте Аліг'єрі, Франческо Петрарка, Джованні Боккаччо.
25. Титани Високого Відродження в Італії: Леонардо да Вінчі, Рафаель Санті, Мікеланджело Буонарроті.
26. Реформація в Німеччині і Швейцарії. Культура епохи Реформації.
27. Відродження в Голандії. Геніальний голландський художник Рембрандт ван Рейн.
28. Пітер Пауль Рубенс і фламандська школа живопису.
29. Особливості Англійського, Іспанського, Французького Відродження.
30. Соціально-економічні передумови виникнення і розвитку ідеології Просвітництва. Філософські основи Просвітництва і його національні особливості: Англійське, Французьке, Російське, Українське Просвітництво.
31. Література і мистецтво епохи Просвітництва.
32. Бароко і класицизм - два основних художніх напрямки і стилі в літературі і мистецтві XVII – XVIII століть.
33. Іоган Себастьян Бах- геніальний композитор.
34. Вольфганг Амадей Моцарт і Віденська класична школа музики.
35. Промислова революція в Європі і розвиток науки у XVIII-XIX століттях. Революційний переворот у природознавстві і зміна наукової картини світу.
36. Головні художні напрямки і стилі в європейській культурі XIX століття: класицизм, романтизм, реалізм, імпресіонізм.
37. Людвиг ван Бетховен як титан художньої думки і засновник героїчного стилю у музиці. 38.1.В.Гьоте і І.Ф.Шилер - представники класицизму в німецькій літературі.
39. Романтизм як ідейно-художній напрямок в європейській літературі. Письменники і поети: Е.Т.А. Гофман, Г.Гейне, Д.Н.Г. Байрон.
40. Композитори-романтики XIX століття: Роберт Шуман, Фрідсрік Шопен, Ференц Лист, Нікколо Паганіні.
41. Реалізм як ведучий напрямок в європейській культурі XIX століття. Видатні представники критичного реалізму в європейській літературі XIX ст. – початку XX століття.
42. Імпресіонізм. Художники-імпресіоністи. Постімпресіонізм. Поль Гоген, Вінсент Ван Гог.
43. Модернізм в європейській культурі XX століття і його напрямки.
44. Сучасна соціокультурна ситуація і глобальні проблеми сучасності.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Види контролю

Основні контрольні заходи:

- вхідний (нульовий) контроль;
- поточний контроль;
- підсумковий (семестровий) контроль-іспит;
- контроль знань з вивченої дисципліни.

4.2 Перелік питань до вхідного контролю

1. Перелічіть театри Києва, Москви, Санкт-Петербурга.
2. Скільки театрів опери та балету налічується в Україні?
3. Іменем якого видатного співака, нашого земляка, названо Донецький академічний театр опери та балету?
4. Твори яких видатних майстрів знаходяться у Горлівському художньому музеї?
5. Розповісти, які видатні діячі української та російської культури були безпосередньо причетні до викупу Т. Г. Шевченка із кріпацтва? За яких обставин це сталося? Хто ініціював цей процес?
6. Яких видатних російських художників ХІХ століття ви знаєте?
7. Яких видатних російських композиторів зі світовим ім'ям ви знаєте?
8. Хто є засновником російської національної класичної музики. Назвати їх твори.
9. Розповісти про становлення українського професійного театру.
10. Хто є засновником української класичної музики?
11. Назвати дати життя Т. Г. Шевченка. За яку «провинність» перед царським режимом і де поет відбував заслання?
12. Назвати дати життя О. С. Пушкіна. При яких обставинах він трагічно загинув?
13. Назвати дати життя М. Ю. Лермонтова. За яких обставин він трагічно загинув?
14. Де знаходиться Ермітаж? Роботи яких майстрів знаходяться там?
15. Твори яких майстрів знаходяться в Третяківській картинній галереї? Де вона знаходиться?
16. Назвіть видатного художника, який написав понад 6000 картин, Де знаходиться його картинна галерея, яку він заповідав рідному місту?
17. Яких видатних людей мистецтва (художники, композитори, співаки, поети, актори, режисери) народила наша донецька земля?
18. Назвіть дати життя І. Я. Франка і його твори.
19. Назвіть дати життя Л. Українки та її твори.
20. Назвіть твори М. М. Коцюбинського
21. Назвіть поетів російської «срібної доби».
22. Кому належать ці поетичні рядки:
«Вставай, хто живий! В кого думка повсталала! Година для праці настала!
23. Кому належать ці поетичні рядки:
«Арфами, арфами -
золотими голосними обізвалися гаї само дзвонами.
Йде весна запашна
Квітами — перлами закосичена...»
24. Кому належать ці поетичні рядки:
«Як передати, Донбас, твою красу і силу. І подвиги в труді синів твоїх ясных...».
25. Іменем якого видатного співака названо Донецький академічний театр опери та балету?

26. Як ви розумієте поняття «культура»?
27. Якою в вашому уявленні повинна бути культурна людина?
28. Що на вашу думку означає поняття «інтелігент»? «інтелігентна людина»?
29. Який на ваш погляд рівень духовності в сучасному суспільстві?
30. Що на вашій погляд означають поняття «висока» і «масова» культура?

4.3 Перелік запитань до модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Дати визначення поняттю «культура». Сутність, основні форми і соціальні функції культури.
2. Дати характеристику предмету і науковим принципам вивчення історії культури. Обґрунтувати періодизацію історії світової та вітчизняної культури. Який науковий принцип покладено в основу такої періодизації.
3. Проаналізувати, які еволюційні зміни відбулися в фізичному типі людини, в знаряддях праці і виробничій діяльності, в соціальній структурі в різні періоди первісної доби.
4. Обґрунтувати те важливе місце, що посідають культури Стародавнього ("ходу в історії світової культури і цивілізації. Назвати загальні характерні риси і особливості кожної з давньосхідних культур.
5. Проаналізувати особливості світогляду і релігії стародавніх єгиптян, в яких пам'ятках культури вони втілені?
6. Розповісти про особливості давньоєгипетського образотворчого мистецтва.
7. Охарактеризувати видатний пам'ятник епічної літератури стародавніх шумерів і співставити його зміст з деякими біблейськими сюжетами.
8. Розповісти про найбільш важливі архітектурні пам'ятники Стародавнього Вавилону.
9. Охарактеризувати важливі досягнення і першовідкриття в галузі наукового знання у мешканців Стародавньої Месопотамії.
10. Проаналізувати філософсько-релігійні системи Стародавньої Індії.
11. Дати визначення варно-кастового ладу. Його сутність і вплив на соціально-культурний розвиток Індії.
12. Проаналізувати філософсько-релігійні системи Стародавнього Китаю. Їх вплив на життя давньокитайського суспільства.
13. Розповісти про досягнення науки в Стародавньому Китаї. Чим пояснюються такі вражаючі успіхи науки в Стародавньому Китаї?
14. Дати визначення поняттю «антична культура». Обґрунтувати неперевершене історичне значення культури античності для європейської і світової цивілізації.
15. Обґрунтувати періодизацію історії культури Стародавньої Греції і коротко охарактеризувати особливості кожного періоду.
16. Охарактеризувати крито-мікенський період в історії Стародавньої Греції (2 тис. до н.е.)
17. Дати характеристику Гомерівського періоду в історії культури Стародавньої Греції і його головну особливість. Чим обумовлена ця особливість. (XI-IX ст. до н.е.).

18. Обґрунтувати розвиток культури Стародавньої Греції в архаїчний період (VIII - VI ст. до н.е.).
19. Проаналізувати передумови і причини, що обумовили небачений зліт і розквіт давньогрецької культури в класичну добу (V ст. до н.е.). Обґрунтувати вищий художній принцип і етичний ідеал стародавніх греків. Навести приклади.
20. Розповісти про видатні досягнення стародавніх греків у всіх галузях культури в класичну добу (V ст. до н.е.).
21. Обґрунтувати головну причину кризи давньогрецького полісу і охарактеризувати розвиток культури в період кризи (IV ст. до н.е.).
22. Дати визначення добі еллінізму і сутності елліністичної культури (III - II ст. до н.е.).
23. Обґрунтувати відмінності в самосвідомості стародавнього елія і стародавнього римлянина і як це відбилося на характері давньогрецької і давньоримської культур.
24. Обґрунтувати періодизацію історії культури Стародавнього Риму. З якої причини етрусків можна вважати передумовою римської культури?
25. Охарактеризувати культуру Стародавнього Риму в царський період, в період республіки (VIII - I ст. до н.е.). Чому давньоримську культуру можна вважати в певній мірі еклектичною?
26. Дати характеристику культури Стародавнього Риму в період імперії (31 р. до н.е. - V ст. н.е.).
27. Охарактеризувати «золотий період» римської поезії і її представників. З чим пов'язана відносно пізня, у порівнянні з давньогрецьким епосом, поява у стародавніх римлян перших епічних поем?
28. Охарактеризувати основні риси середньовічної культури (V – XIII ст.).
29. Обґрунтувати витоки і характер культури доби Відродження.
30. Схарактеризуйте культуру Раннього Відродження (XIV - XV ст.).
31. Дати характеристику культурі Високого Відродження в Італії (кін. XV - сер. XVI ст.). Титани Відродження.
32. Розповісти про універсального генія доби Високого Відродження Леонардо да Вінчі.
33. Розповісти про найсвітлішого і найрадіснішого художника Високого Відродження Рафаеля Санті.
34. Розповісти про титана Високого Відродження Мікеланджело Буонароті.
35. Дати характеристику культури часів Реформації в Німеччині.
36. Схарактеризувати культуру "Північного Відродження". Обґрунтувати особливості Іспанського, Англійського Відродження.
37. Дати характеристику культури Відродження в Нідерландах. Видатні художники Європи XVII ст. - Пітер Пауль Рубенс і Рембранд Харменс ван Рейн.
38. Обґрунтувати соціально - економічні і політичні передумови виникнення ідеології Просвітництва. Ідейно - філософські основи Просвітництва та його представники.

39. Охарактеризувати розвиток літератури і мистецтва доби Просвітництва. Віденська класична школа музики та її представники (І.С. Бах, В.А. Моцарт, Л.Бетховен).
40. Дати характеристику бароко і класицизму як двом основним художнім напрямкам і стилям в літературі і мистецтві XVII - XVIII ст.
41. Схарактеризувати головні художні напрями і стилі в європейській культурі XIX ст. Класицизм в європейській культурі першої половини XIX ст.
42. Дати характеристику основним художнім напрямкам і стилям в європейській культурі XIX ст. Романтизм, як ідейно - художній напрямок.
43. Дати характеристику реалізму як провідному напрямку в європейській культурі XIX ст. Реалізм в оперному мистецтві.
44. Схарактеризувати імпресіонізм, як художній напрямок в європейській культурі кінця XIX ст. Художники - імпресіоністи і постімпресіоністи.
45. Коротко охарактеризувати основні тенденції розвитку культури вкінці XX – на початку XXI ст. Модернізм і його напрями.
46. Що означає в давньогрецькій міфології "Лабіринт". Розповісти пов'язані з ним легенди.
47. Дати тлумачення вислову "Авгієва стайні" (в прямому та переносному значінні).
48. Дати тлумачення поняттю "Гордіїв вузол" (в прямому та переносному значінні).
49. Дати тлумачення вислову «Сізіфова праця» (в прямому та переносному значенні).
50. Розповісти про архітектурний ансамбль Акрополя.
51. Звідки пішла назва «Мавзолей»?
52. Що означає поняття «Слава Герострата»?
53. Звідки виникла назва «театр»?
54. Хто це - Меценат?
55. Розтлумачити вираз «Перейти Рубікон».
56. Розтлумачте поняття «паніка» (за давньогрецьким міфом).
57. Що таке «поліс» і які два різновиди полісу ви знаєте?
58. Що означає поняття «Акрополь»?
59. Що означає поняття « Парфенон»?
60. Розтлумачення поняття « Домоклів меч». (в прямому та переносному значенні).

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

5.1 Основна та додаткова література

Основна:

1. Історія світової культури. - під ред. Левчук Л.Т. - Київ, Либідь, 1994.
2. Культурологія. Історія мирової культури. - под ред. Марковой А. Москва, 2000.
3. Чернокозов А. Історія мирової культури. - Ростов-на-Дону, 1997.
4. Культурологія. - под ред. Драга Г. - Ростов-на-Дону, 1998.
5. Культурологія. - под ред. Лапина С. - Минск, 2003.
6. Абрамович С. Світова та українська культура. - Львів, 2004.
7. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. - за ред. Яртися А., Мельника В.-Львів, 2005.

Додаткова:

1. Кордон М. Українська та зарубіжна культура. - Київ, 2005.
2. Українська художня культура, - під ред. Ляшенка І. - Київ, Либідь, 1996.
3. Садохин А., Грушевицкая Т. Мировая художественная культура. Москва, 2000.
4. Скворцова Е. Теорія і історія культури. - Москва, 1999.
5. Культурологія в вопросах и ответах. - под ред. Драча Г. Ростов-на-Дону, 1999.
6. Справочник по мировой культуре и искусству. - Ростов-на-Дону, 2006.
7. Гіптерс З. Культурологічний словник -- довідник. - Київ, 2006.

5.2 Методичні посібники і вказівки

1. Історія мирової культури. Конспект лекцій для студентів всіх спеціальностей і форм навчання. Частина 1. Складовики: І.В. Гречко, О.В. Ковалева. Горловка: АДИ ДонНТУ, 2003

2. Історія мирової культури. Конспект лекцій для студентів всіх спеціальностей і форм навчання. Частина 2. Складовики: І.В. Гречко, О.В. Ковалева. Горловка: АДИ ДонНТУ, 2004

3. Історія мирової культури. Конспект лекцій для студентів всіх спеціальностей і форм навчання. Частина 4. Складовики: І.В. Гречко, О.В. Ковалева. Горловка: АДИ ДонНТУ, 2005